

Bestemmelse angaaende de vestindiske Kolonialkassers Bidrag til de almindelige Statsforudsødenheder i Genhold til Kolonialloven af 27de November 1863 § 56." Endvidere er omdelt Landsthingsudvalgets Betænkning over den af Statsrevisionen til Rigsdagen afgivne Betænkning angaaende Statsregnskabet for Finantsaaret 1872—73.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var: Første Behandling af „Forslag til Lov om Forandring af Korntiende in natura til Pengeydelse efter Kapitelstart“.

(Lovforslaget findes i Tillæg A.)

Frederiksen: Det vil neppe være nødvendigt yderligere at motivere, hvorfor vi have indbragt dette Lovforslag; men der er dog et enkelt Punkt, hvorom jeg ønsker at sige et Par Ord, fordi det formodentlig er underkastet nogen Uvil fra ærede Medlemmers Side. Det er nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt den Erstatning, her gives, virkelig er passende, om denne Omfætning til Penge efter Kapitelstart er ganske svarende til den Værdi, som Tienden i Diebliffet har. Det er uregteligt ikke saa ganske let at danne sig nogen aldeles afgjort Mening derom, og det er naalig ikke let, fordi Forholdene virkelig ere endel forskjellige paa de forskjellige Steder. Man skulde jo tro, at en Værdi, som sættes saa omhyggelig, som Kapitelstarten sættes, maatte være et nøjagtigt Udtryk for Kornets Værdi; man maa ogsaa nærmest antage, at, som det er hensigtsmæssigt for Yberne at betale Penge i Stedet for Korn, saaledes vilde det ogsaa være bekvemmere for de Berettigede, for Tiendeierne, at faae det, de skulde have, paa denne Maade. Der har imidlertid, som sagt, udviklet sig en noget forskjellig Praxis omkring i Landet med Hensyn til dette Forhold, saa vidt jeg har kunnet erfare — hvad der jo ogsaa er blevet berørt af min Medforslagsstiller, da han indbragte Lovforslaget. Det er mig saaledes bekendt, at man nogle Steder betaler lidt Mere for det Korn, der leveres, end der svarer til Kapitels-taxten, hvad enten det nu er begrundet i det Opmaal, der ofte her gives, eller i andre Forhold, eller Kapitelstarten virkelig paa sine Steder skulde sættes temmelig lavt, hvilket sidste man dog vanskeligt kan antage, men ganske sikkert er det, at det er Praxis enkelte Steder, at Kjøbmanden betaler en ganske lille Sum, 1 Mark f. Ex., mere for Lønden end Kapitelstartens Pris. Det er mig bekendt, at Forholdet er saadant paa nogle Steder, men det er mig ogsaa berettet, at det paa andre Steder forholder sig paa en ganske anden Maade. Det er jo nemlig ikke det bedste Korn, som Folk yde i Tiendekorn; de ere i alt Fald tilbøjelige til at slippe fra det forholdsvis saa

nemt som muligt, og det er saaledes ganske naturligt, at det Korn, der leveres, bliver mindre godt, og derfor paa andre Steder endogfaa bliver mindre værd end Kapitelstarten. Naar man vil ordne dette Forhold ad Lovgivningens Vej, er det umuligt andet end at tage et Gjennemsnit, hvad der kan være passende for Forholdet i Almindelighed, og et saadant Gjennemsnit kan man ikke faae ud paa anden Maade end ved en simpel Omfætning til Kapitelstarten. Dels er det jo i alt Fald Meningen, Forudsætningen, med Kapitelstarten, at den skal svare til Kornets fulde Værdi, og naar man tager Hensyn til de Afvigelser i modsatte Retninger, der finde Sted paa de forskjellige Steder, turde det vel være, at den ogsaa nogenlunde svarer til de faktiske Forhold i det Hele taget. Det er naturligtvis umuligt at ordne Forholdet, uden at der paa enkelte Punkter sker mindre Afvigelser, men jeg holder mig overbevist om, at de Afvigelser, der for Tiden finde Sted fra det faktiske Forhold, ere mindre betydende, idet den Omstændighed, enten at Tiendeyderen yder lidt mere eller slipper lidt lettere, ikke kan siges at være af nogen afgjørende Betydning, da Enhver maa gaa ud fra, at Kapitelstarten svarer til Kornets virkelige Værdi; og selv om dette ikke er Tilfældet den Dag i Dag, maa Forholdet i alle Tilfælde meget hurtigt kunne blive saaledes, at det ene nøjagtigt svarer til det andet. Forskjellen er dernæst her aldeles forsvindende imod de Afvigelser, der have fundet Sted ved enhver af vore Landbolove; man kan neppe finde et eneste af de Lovforslag, som ere forelagte, eller en eneste af de Love, vedrørende slige Forhold, som ere satte igjennem, uden at der har fundet Afvigelser Sted fra den faktiske Tilstand af en ganske anden indgribende Betydning. Der er saaledes Tiendeloven af 14de April 1852, hvorved Tiendeydelsen i Kjørver bortfaldt, hvilket er en Bestemmelse af en ganske anderledes indgribende Karakter, end der her er givet, hvor der kun er Tale om ganske forsvindende Afvigelser. Jeg tror saaledes, at Forholdet, naar man ser paa det i det Hele taget, ikke kan tænkes ordnet paa anden Maade end efter den Maalestof, som her er bragt i Forslag, og at den ogsaa maa siges at være billig og retfærdig for begge Parter.

Anders: Jeg skal ikke her komme vidtløftig ind paa den foreliggende Sag, og især skal jeg ikke komme ind paa det Principielle ved den, hvad der dog maaske ellers kunde være Anledning til; men lige overfor de Udtalelser, der nu fremkom fra en af de ærede Forslagsstillere, skal jeg dog bemærke, at jeg tror, han satte Betydningen af den Forsjæl, der kan finde Sted imellem Markedspriserne og Kapitelstarten, lavere, end den ofte er. Det er mig i alt Fald bekendt fra ikke saa Steder, at denne Forsjæl er steget til 2 a 3 Mk. pr. Lønde af det leverede Tiendekorn, og det bliver et ikke ganske forsvindende Betsøb. Naar man ser